

Número DOGC: 889
Data DOGC: 14.09.1987
Pàgina DOGC: 3614

DEPARTAMENT DE SANITAT I SEGURETAT SOCIAL

DECRET

279/1987, de 27 d'agost, pel qual es regulen els Centres Ocupacionals per a Disminuïts.

El Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya ha rebut per la Llei 26/1985, de 27 de desembre, la responsabilitat d'ordenar els serveis socials reglamentant les entitats, serveis i establiments públics i privats en què es presten, determinant les condicions d'obertura, de modificació, de funcionament, de tancament, de capacitació de personal i de règim de preus, i establint normes d'acreditació, de registre i d'inspecció. D'altra banda li competeix igualment la planificació general i la coordinació d'accions i programes tant del sector públic com del privat. Quant a aquella ordenació, el Decret 27/1987, de 29 de gener, va establir el marc general d'aplicació a tots els serveis socials, en desenvolupament del qual el Departament de Sanitat i Seguretat Social ha regulat les condicions materials i funcionals mínimes per a l'autorització i funcionament, així com el registre de cada tipus de serveis i d'entitats.

La Llei i el Decret esmentats preveuen l'existència d'un sistema de serveis socials de responsabilitat pública que quedarà configurat per una xarxa bàsica mitjançant l'assoliment, pels serveis i establiments que l'han d'integrar, d'un grau d'acreditació com a conseqüència de reunir uns determinats requisits quantitatius, qualitatius i d'ubicació geogràfica. La responsabilitat pública suposa, a més, la presència activa de l'Administració per dictar reglaments organitzatius i funcionals, per inspeccionar el compliment de les normes, per avaluar els resultats assolits, per vetllar pels drets dels usuaris i per coadjuvar a la creació i manteniment dels establiments i serveis d'iniciativa social.

Un dels tipus de servei que cal reglamentar amb prioritat és el d'atenció a persones disminuïdes en centres de teràpia ocupacional, i fixar els seus àmbits funcional i personal per tal de delimitar-los en els Centres Especials de Treball per a disminuïts creats per la Llei estatal d'Integració Social dels Minusvàlids. Aquesta Llei va establir una sistemàtica integració laboral que parteix d'una separació radical entre les actuacions productives que tenen per objectiu facilitar ocupació laboral als disminuïts i aquelles altres en què predomina la component terapèutica, les quals són privades de relació laboral i sotmeses íntegrament a la disciplina dels serveis socials, en la qual la Generalitat té competència exclusiva.

Els Centres Ocupacionals per a Disminuïts són, doncs, l'alternativa des de l'àmbit dels serveis socials a la integració laboral d'aquelles persones que, segons la Llei d'Integració Social dels Minusvàlids, no puguin incorporar-se al

sistema ordinari de treball ni a un Centre Especial de Treball perquè no arriben a un determinat nivell de capacitat productiva i consegüentment no poden cenyir-se a una relació laboral. Els Centres Ocupacionals tenen per missió dur a terme la teràpia ocupacional necessària per a la integració social d'aquestes persones i, a aquests efectes, la present norma fixa el seu règim legal havent tingut en consideració el Programa model de política de rehabilitació destinat a les Autoritats nacionals, adoptat pel Comitè de Ministres del Consell d'Europa per Resolució de 17 de setembre de 1984, i la Recomanació del Consell sobre l'ocupació de disminuïts en les Comunitats Europees de 24 de juliol de 1986.

Per tant, atesa la Llei 26/1985, de 27 de desembre, de Serveis Socials, article 8, i la Llei 3/1982, de 23 de març, article 71.e; vist l'informe del Consell General de Serveis Socials, i a proposta del Conseller de Sanitat i Seguretat Social i per acord del Consell Executiu,

Decreto:

Article 1

Objecte de la present norma

El present Decret estableix el règim jurídic, econòmic i de relacions personals dels serveis i establiments de serveis socials classificables com a Centres Ocupacionals per a Disminuïts, com a reglament específic dimanant de la Llei 26/1985, de 27 de desembre, de Serveis Socials i complementari del Decret 27/1987, de 29 de gener, d'Ordenació dels Serveis Socials de Catalunya.

Article 2

Definició dels Centres Ocupacionals per a Disminuïts.

Seràn classificats com a Centres Ocupacionals per a Disminuïts, i consegüentment hauran de complir la present norma, tots els serveis i establiments de serveis socials, destinats a les persones esmenatades a l'article següent, que tenen per objecte facilitar als seus destinataris, mitjançant una atenció diürna de tipus rehabilitador integral, els serveis de teràpia ocupacional que s'especifiquen, a fi que puguin assolir, dins les possibilitats de cada una i a través d'un programa individual de rehabilitació, la seva màxima integració social.

Article 3

Usuaris

Els Centres Ocupacionals per a Disminuïts són destinats a aquelles persones disminuïdes, que estan en edat laboral i han acabat el corresponent període de formació, el grau de disminució de les quals és igual o superior al 65%, segons valoració feta per l'Equip de Valoració i Orientació (EVO) de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials aplicant les taules publicades per l'Ordre del Ministeri de Treball i Seguretat Social, de 8 de març de 1984. En aquestes persones ha de concòrrer el fet que, temporalment o definitivament, no tinguin capacitat de treball suficient per cobrir el cost de manteniment d'una plaça de Centre Especial de Treball; s'entén com a aquest cost el conjunt de despeses salarials que origina la relació laboral especial pròpia d'aquest tipus de Centres, en modalitat de contracte a baix rendiment, i descomptant la subvenció per

plaça que reglamentàriament poden rebre de l'Administració Pública els Centres Especials de Treball.

A aquests efectes s'estimarà que la capacitat productiva general del disminuït no pot ser superior al 37,5% de la considerada com a normal en el sistema ordinari de treball.

Per a la determinació d'aquest grau de capacitat productiva es tindrà com a referència un barem específic que aprovarà el Departament de Sanitat i Seguretat Social en el qual es consideraran, a més de les variables de mètodes i temps productius, els factors psicosocials del disminuït. El barem portarà una correlació entre disminució personal i capacitat productiva general. Aquest grau de capacitat serà periòdicament revisable per determinar la possibilitat d'afrontar una dinàmica de pas cap als Centres Especials o al sistema ordinari de treball.

Article 4

Funcions dels Centres Ocupacionals. Teràpia ocupacional.

Els Centres Ocupacionals per a Disminuïts han d'estar organitzats complidament per atendre les següents funcions de teràpia ocupacional:

a) Ajustament personal, consistent en el conjunt d'activitats dirigides a l'usuari que, amb participació directa d'aquest, tenen per objecte una habilitació estructural de la persona i una millora de la relació amb l'entorn cívic.

Les activitats d'ajustament personal han d'ocupar un 50% del temps diari d'estada al Centre, llevat dels usuaris temporals que, basant-se en el seu programa rehabilitador individual hauran de limitar aquest temps al 25%.

b) Ocupació terapèutica, consistent en tasques amb les quals, evitant les simples ocupacions rutinàries o estèrils, sempre que sigui possible, l'usuari pugui adonar-se de l'assoliment d'un resultat material i satisfactori. No és objectiu de l'ocupació terapèutica aconseguir productes per ser objecte de comercialització.

Quan així ho determini el programa individual rehabilitador a què fa referència l'article 9, la teràpia ocupacional ha de realitzar-se orientada cap a la preparació per a la integració laboral.

Article 5

Ubicació

5.1 Els Centres Ocupacionals per a Disminuïts poden ser establiments independents o serveis ubicats amb organització autònoma en un Centre Especial de Treball, en un centre laboral ordinari, o en un establiment de Serveis Socials.

En qualsevol cas han de tenir una estructura completa i concreta de places, mitjans personals, econòmics i materials.

5.2 Per l'àmbit territorial que abastin poden ser locals o comarcals.

Article 6

Organització interna

6.1 Els Centres organitzaran internament les seves funcions durant un horari d'atenció a l'usuari que abasti 40 hores setmanals diürnes, ajustant-lo, si és possible, al calendari laboral i a la jornada ordinària de l'activitat laboral. Aquesta organització interna es concretarà en un Reglament de Règim Interior

que elaborarà l'entitat titular del Centre amb audiència dels representants dels usuaris i dels professionals que intervenen en les activitats, i que haurà de comptar amb la qualificació favorable de la Direcció General de Serveis Socials.

6.2 Tots els centres estan obligats a mantenir vigent una pòlissa d'assegurança que cobreixi la responsabilitat civil d'usuaris i personal, així com a vetllar perquè els usuaris tinguin garantida l'atenció sanitària en cas d'accidents o d'altres urgències.

Article 7

Mòduls de personal tècnic i de suport

Per a la realització de les funcions del Centre, s'haurà de comptar amb el següent personal:

7.1 D'atenció directa a l'usuari:

a) Un monitor especialitzat, un terapeuta ocupacional o un educador especialitzat a jornada completa si el Centre té fins a 8 usuaris. L'excés d'usuaris per sobre de 8 requerirà l'elevació d'aquest mòdul en un professional titulat més per cada 8 assistits o fracció.

b) Un psicòleg o un pedagog a jornada completa per cada 40 usuaris. L'atenció d'un d'aquests professionals s'ha de mantenir també quan el centre no arribi a aquell nombre d'usuaris si bé en jornada proporcional a les hores globals d'estada dels usuaris. Per sobre dels 40 usuaris s'incrementarà proporcionalment també la presència dels tècnics esmentats. Un d'aquests professionals ha d'assumir la direcció tècnica del Centre.

c) Un assistent social o diplomad en treball social a jornada completa per cada 80 usuaris. L'atenció d'aquest professional s'ha de mantenir també quan el Centre tingui més o menys usuaris, en temps de dedicació proporcional al mòdul de 40 hores setmanals per cada 80 disminuïts atesos.

d) Altre personal especialista que sigui imprescindible per a la realització dels programes individuals de rehabilitació a què fa referència l'article 9, sempre que no es pugui fer servir la xarxa pública sanitària o de serveis socials.

7.2 De suport:

a) Personal administratiu, a raó de 40 hores setmanals d'ocupació d'un d'aquests professionals per cada 100 usuaris.

b) Personal de manteniment, a raó de 40 hores setmanals d'ocupació d'aquest personal per cada 100 usuaris.

Article 8

Contracte d'assistència personal

Les entitats titulars dels Centres Ocupacionals han de regular individualment amb cada usuari o amb el seu representant legal, mitjançant un contracte d'assistència exclòs de relació laboral, el sistema bilateral de deures i drets. El seu contingut ha de concretar, a més de les dades personals de les parts: l'horari d'assistència; les condicions econòmiques, si s'escau, les causes legals d'extinció, no sent admissible la simple voluntat de l'entitat a aquest efecte; la valoració feta per l'EVO i les dades de l'assegurança esmantada a l'article 6.2. Al contracte d'assistència s'annexarà el programa individual de rehabilitació a què fa referència l'article següent.

Les places integrades a la xarxa bàsica d'utilització pública i les subvencionades seran regulades pel contracte normalitzat que s'aprovi per

Ordre del Departament de Sanitat i Seguretat Social. En aquestes, l'extinció de la relació d'assistència haurà de ser aprovada pel Centre d'Atenció als Disminuïts de la zona.

Article 9

Programa individual de rehabilitació

Per poder ser admès a qualsevol Centre Ocupacional públic o privat caldrà l'elaboració prèvia d'un programa individual de rehabilitació personal del sol·licitant que prepararan els tècnics del Centre i serà supervisat pel Centre d'Atenció a Disminuïts de la zona.

Aquest programa s'ha d'estendre segons el model normalitzat oficial, i serà revisable en els terminis que s'hi estableixin i, com a mínim, cada 5 anys.

Article 10

Participació

10.1 En tot Centre Ocupacional públic o privat, finançat amb fons públics, ha d'existir un Consell Assessor i de Seguiment en el qual hi seran representats l'entitat titular del Centre, els professionals que intervenen en les activitats i els usuaris o els seus representants legals, en nombre de dues persones per cadascun d'aquests estaments, elegides democràticament. A les seves reunions podran assistir, amb veu però sense vot, representants de la inspecció de la Direcció General de Serveis Socials.

10.2 El Consell serà presidit pel president de l'entitat titular, si ha estat designat per l'entitat per a aquesta funció, o una persona en qui delegui d'entre els dos representants de l'entitat, que tindrà vot diriment en cas d'empat en les qüestions que hagin de ser aprovades.

Actuarà de secretari del Consell del Centre el Director-tècnic, que s'encarregarà de convocar les reunions a iniciativa del president o a petició de la meitat dels membres; el secretari no tindrà vot en les reunions llevat que a la vegada ostenti representació dels professionals.

10.3 Són funcions del Consell Assessor i de Seguiment:

- a) Informar anualment de la programació general de les activitats del Centre.
- b) Rebre informació periòdica de la marxa general del Centre.
- c) Conèixer l'estat econòmic del Centre.
- d) Informar del projecte de Reglament de Règim Interior i de les seves modificacions abans de trametre'l a la Direcció General de Serveis Socials.
- e) Elaborar una memòria anual que contindrà l'avaluació de resultats terapèutics, socials i econòmics del Centre.
- f) Elaborar les normes reguladores del seu propi funcionament, amb subjecció al que disposa l'apartat 10.2.

Article 11

Coordinació dels Centres Ocupacionals amb altres serveis socials especialitzats i amb Centres Especials de Treball

11.1 Els Centres d'Atenció als Disminuïts de l'ICASS supervisaran periòdicament els Programes Individuals de Rehabilitació i la Programació General dels Centres Ocupacionals ubicats al corresponent sector de cobertura territorial.

11.2 Tot Centre Ocupacional ha de tenir una connexió formal establerta, d'acord amb els criteris de

sectorització que fixi l'ICASS, amb un o més Centres Especials de Treball de la seva zona, per tal d'assegurar una dinàmica de pas cap a la integració laboral d'aquells usuaris que hagin assolit una habilitació suficient per desenvolupar-se en un centre productiu quan l'Equip de Valoració i Orientació així ho recomani. A aquests efectes es podran establir convenis de cooperació per l'optimització de mitjans materials i personals.

11.3 Els Centres Ocupacionals han d'estar relacionats amb els serveis públics o privats necessaris per complementar la seva tasca rehabilitadora amb activitats tals com esport, lleure, formació i cultura.

11.4 Els Centres Ocupacionals finançats amb càrrec a les Administracions Públiques han d'estar oberts a la demanda que els hi presentin els Centres d'Atenció als Disminuïts de la zona respectiva per tal de facilitar atenció als destinataris que, temporalment o definitiva, puguin accedir a places ocupacionals, especialment els que estiguin atesos en Centres d'Atenció Especialitzada per a Disminuïts.

Aquesta obligació s'ha d'entendre respectant en tot cas els límits establerts a l'article 7 de la Llei de Serveis Socials i condicionada a les possibilitats econòmiques del Centre.

Article 12

Finançament

12.1 El finançament dels Centres Ocupacionals es pot proveir amb:

- a) Productes del seu patrimoni fundacional, si s'escau.
- b) Transferències de les entitats titulars dels Centres.
- c) Subvencions públiques i ingressos per concerts o convenis establerts amb les Administracions Públiques.
- d) Preus o taxes de contraprestació dels serveis que correspongui aplicar.
- e) Donacions i altres ingressos de dret privat. El producte de la venda d'objectes elaborats pels assistits no pot ser font de finançament dels Centres més que en la part corresponent al cost dels materials emprats directament en la seva confecció.

12.2 No té condició de pagament de l'usuari la retenció en origen del Subsidi d'Ingressos mínims que reglamentàriament correspongui aplicar.

Article 13

Aprofitament dels fruits de l'ocupació terapèutica

Quan, a conseqüència de la realització de tasques d'ocupació terapèutica habilitadores dels usuaris en l'assoliment de tècniques productives contemplades als programes individuals de rehabilitació, s'obtinguin productes susceptibles de venda o transacció econòmica, el seu fruit ha de revertir, amb descompte previ del cost dels materials emprats, en gratificar els usuaris per tal que puguin gaudir el resultat del seu esforç.

Article 14

Xarxa d'utilització pública

14.1 D'acord amb l'establert al Capítol 4 del Decret 27/1987, de 29 de gener, d'Ordenació dels Serveis Socials de Catalunya, els Centres Ocupacionals de titularitat de les Administracions Públiques s'hauran de coordinar territorialment i funcionalment, basant-se en els Plans d'Actuació Social que aprovi el Consell Executiu, per tal de configurar una xarxa bàsica d'utilització pública.

Aquesta xarxa s'haurà de complementar amb places de Centres de titularitat privada que tinguin atorgat el grau d'acreditació, mitjançant concertació amb l'ICASS o altres entitats públiques competents en la prestació de serveis socials, quan amb les places de titularitat pública no es pugui atendre suficientment la demanda social.

El grau d'acreditació serà atorgat per la Direcció General de Serveis Socials basant-se en la present normativa i en les previsions dels Plans d'Actuació Social.

14.2 Els concerts s'ajustaran a les normes de concertació aplicables a cada cas. Les places concertades restaran a disposició de l'Administració Pública mitjançant un preu modulad objectivament i pel període que s'acordi. L'accés dels usuaris a aquestes places serà regulat objectivament .

14.3 L'atenció terapèutica en places de Centres Ocupacionals que integrin la xarxa d'utilització pública serà gratuïta; tot i que l'usuari haurà de contribuir a finançar els serveis substitutoris de la llar que rebí, tals com manutenció, transport i lleure.

Article 15

Recolzament de la iniciativa social

15.1 Els Centres Ocupacionals pertanyents a entitats de serveis socials d'iniciativa social, que no estiguin concertats com a integrants de la xarxa bàsica d'utilització pública han de rebre de les diferents Administracions Públiques competents en la prestació de serveis socials, segons disposa l'article 3 de la Llei de Serveis Socials, l'aportació de mitjans financers per a la seva promoció i impulsió sempre que siguin necessaris per atendre tota la demanda social.

15.2 L'ICASS, en aplicació de les específiques previsions pressupostàries i dels Plans d'Actuació Social, destinarà subvencions per a la construcció, reforma, equipament i manteniment de Centres Ocupacionals per a Disminuïts.

Per a la concessió de les subvencions es podran establir convenis de durada anual i prorrogable mitjançant els quals les entitats destinatàries i l'ICASS fixaran els pactes de cooperació convenients per a l'optimització dels serveis, subjectes en tot cas a les bases de la convocatòria anual i a la present norma.

Disposicions transitòries

-1 Els actuals usuaris de tallers per a disminuïts que s'hagin d'autoritzar com Centres Ocupacionals i que no reuneixin les condicions de grau de disminució personal i límit de capacitat productiva que s'estableixen en aquesta norma podran romandre temporalment, i per un màxim de 6 anys, als Centres, previ dictamen de l'EVO, amb el contracte d'assistència normalitzat i el programa individual de rehabilitació, previstos en aquest Decret, que fixaran l'activitat i termini d'estada de cada usuari.

El compliment dels altres requisits especificats en aquest Decret serà exigít gradualment als Centres actualment en funcionament a mesura que es vagi implantant el sistema de subvencions i concerts que garanteixi la seva viabilitat econòmica, i en tot cas en el termini màxim de 6 anys.

- 2 Els Equips de Valoració i Orientació dels Centres d'Atenció als Disminuïts de l'ICASS assumeixen les funcions que la Llei d'Integració Social dels Minusvàlids assigna als Equips Multiprofessionals, mentre no es reguli a

Catalunya la composició i funcions d'aquests quant a integració laboral dels disminuïts.

- 3 Els tallers de disminuïts actualment subvencionats per l'ICASS que reuneixin totes les característiques fixades al present Decret podran concertar amb l'Institut mitjançant l'establiment d'un mòdul de pagament que pugui garantir progressivament la gratuïtat de la teràpia ocupacional.

Aquesta gratuïtat s'assolirà en un termini de 6 anys a mesura que es vagin incorporant les partides pressupostàries necessàries per a aquest fi.

Així mateix, s'establirà un mòdul de subvenció específic per col·laborar en el manteniment de les places d'aquelles persones que sense reunir tots els requisits per ser ateses en Centres Ocupacionals, es trobin en ells en règim transitori.

Disposició final

El Departament de Sanitat i Seguretat Social dictarà les normes i adoptarà les mesures necessàries per a l'execució d'aquest reglament.

Barcelona, 27 d'agost de 1987

Jordi Pujol i Soley
President de la Generalitat de Catalunya

Josep Laporte i Salas
Conseller de Sanitat i Seguretat Social